

Beslutningsforslag nr. B 8. Fremsat den 14. oktober 1980 af Brixtofte (V), Christophersen (V), Enggaard (V), Bertel Haarder (V) og Jens Peter Jensen (V)

Forslag til folketingsbeslutning

om fremme af arbejdslyst og initiativ i det danske samfund

Med henblik på at fremme lysten til at arbejde opfordres regeringen til at fremsætte forslag til lovændringer og ændre cirkulærer m. v. på de her nævnte områder, således at det danske samfund får mulighed for at arbejde sig ud af de økonomiske problemer:

A. Arbejdsløshedsforsikring:

1. Dagpengerebet betinges af, at den forsikrede i medlemsperioden har haft arbejde i sammenlagt *mindst 52 uger inden for de sidste 2 år*. Jobtilbuddet indtræder således normalt efter 1 års ledighed. Der etableres en overgangsordning.

2. Der kan højst udbetales supplerende dagpenge i 13 uger inden for de sidste 12 måneder. Herefter må heltidsforsikrede enten overgå til at være deltidsforsikrede og deltidsbeskæftigede eller forblive heltidsforsikrede og søge heltidsbeskæftigelse.

3. Det maksimale dagpengebeløb reguleres fra 1. marts 1981 med et beløb, der svarer til 90 pct. af den dyrtidsregulering af lønningerne, der foretages på det private arbejdsmarked.

4. Den gældende regel bevares for så vidt angår de første 13 ugers ledighed inden for de sidste 12 måneder. Ved ledighed, der strækker sig ud over 13 uger, fastsættes dagpengebeløbet på et lavere niveau.

5. Der kan kun udbetales dagpenge i en periode fra 1 måned efter uddannelsens afslutning til 6 måneder herefter.

6. a) Til førstegangsledige under 20 år gives enten et 9 måneders jobtilbud eller et

uddannelses tilbud på normale støttebetælinger.

b) For unge under 20 år, der har haft mindre end 1 års erhvervs erfaring, nedsættes mindstebetalingen med 20 pct.

c) Lønnen på alle former for beskæftigelsesprojekter for unge nedsættes til mindstebetalingen på arbejdsmarkedet.

7. Selvriskoen for arbejdsmarkedets parter øges gennem en forøgelse af A-kassernes selvfinansiering.

B. Efterlønsordningen:

8. Efterlønsordningens finansiering skal ændres, således at den følger intentionerne ved lovens vedtagelse.

9. Ydelsesniveauet nedsættes, således at det svarer til den maksimale dagpengesats efter 13 ugers ledighed.

C. Bistandsloven:

10. Reglerne for udbetaling af kontanthjælp efter § 37 ændres, så kontanthjælpen i 13 uger ud af 52 sammenhængende uger normalt højst kan udgøre den maksimale dagpengesats. I de øvrige måneder kan kontanthjælpen højst udgøre 90 pct. af den maksimale dagpengesats efter 13 ugers ledighed.

11. Bistandsloven ændres, således at reglerne vedrørende hjælpemidler og invalideaggregater holdes uden for socialindkomstbegrebet.

12. Betalingsreglerne for daginstitutionspladser skal gøres uafhængige af socialindkomsten og i stedet gøres afhængige af driftsomkostningerne.

Betalingsreglerne skal fastsættes således, at der opnås besparelser svarende til de besparelser, som opnås ved socialindkomstens indførelse.

Fripladsgrænsen skal øges og tildelingen ske efter skattepligtig indkomst.

Den voksende forældrebetaling skal modsvares af en faldende statslig refusion

D. Invalidepension:

13. Invaliditetsydelsen skal ikke nedtrappes ved anvendelse af socialindkomsten, men udbetales uanset indkomst.

E. Boligsikring:

14. I forbindelse med en ændring for beregning af omkostningsbestemt husleje i privat

og almentnyttigt udlejningsbyggeri gennemføres en omlægning af kriterierne for tildeling af boligsikring med særligt henblik på en mere lempelig nedtrapping ved stigende indkomst.

F. Børnetilskud:

15. Børnetilskuddene gøres uafhængige af indkomsten og udbetales i de 9 første leveår. Der udbetales ekstra store tilskud de 3 første leveår.

G. Pensionsområdet:

16. Socialindkomsten anvendes ikke ved tildeling af pension i.h.t. lov om folkepension og lov om pension til enker m. v.

Bemærkninger til forslaget

Generelle bemærkninger

Danmarks produktion er i dag for lille til at klare det samlede forbrug. Der er derfor behov for en større produktion, hvis låntagningen i udlandet skal bringes til ophør. Denne forøgelse af produktionen er mulig, såfremt erhvervslivet får de rette vilkår, og såfremt befolkningens arbejdslyst belønnes tilstrækkeligt.

I dag undrages det danske samfund en stor produktion, fordi flere hundrede tusinde danskere i den erhvervsaktive alder står uden for produktionen. I finansloven for 1981 regner regeringen med, at der er 150.000 fuldtidsledige, 55.000 efterlønsmodtagere og dertil et par hundrede tusinde af familier, der modtager kontanthjælp. Stikprøveundersøgelser viser, at en stor del af kontanthjælpsmodtagerne opnår støtte igennem længere tid.

Der udbetales i alt ca. 20 milliarder kroner om året til danskere, der frivilligt eller ufrivilligt er uden for produktionen, selv om de befinder sig i den erhvervsaktive alder.

Det danske samfund har brug for en arbejdsindsats fra alle disse mennesker. Derfor skal lovgivningsmagten skabe baggrund for en øget beskæftigelse.

Der kræves en indsats på to fronter:

For det første skal det sikres, at de, der står uden for produktionen, virkelig er arbejdssøgende og ikke kan anvises arbejde. En række rapporter (herunder sidst den i juni 1980 offentliggjorte rapport fra landsarbejdsnævnet) viser, at der eksisterer et egentligt paradoksproblem. Det paradoksale er, at det trods stor ledighed ikke er muligt at besætte en række stillinger inden for både erhvervslivet og det offentlige.

For det andet skal der skaffes nye arbejdspladser i produktionen. Venstre vil med sin erhvervsfremmende politik muliggøre, at dette kan ske.

På denne baggrund er det vigtigt, at arbejdslysten i Danmark belønnes så rigeligt, at det kan betale sig at arbejde fremfor ikke at arbejde. Ellers kan de ledige arbejdspladser, Danmark har i dag,

og de arbejdspladser, som venstres erhvervsfremmende politik skaber, ikke besættes!

Det er venstres opfattelse, at der i dag ikke er en hensigtsmæssig og rimelig sammenhæng mellem reglerne i dagpengelovgivningen, i sociallovgivningen, i boliglovgivningen og i skattelovgivningen.

For mange mennesker kan det ikke betale sig at arbejde.

Det kan være, fordi det anviste arbejde byder på en løn, der ikke står i noget rimeligt forhold til de dagpenge, som modtages. Eller det kan være, fordi en eventuel fremgang i indtægt ved at gå i arbejde konfiskeres af øget skat, færre sociale tilskud og dertil øgede transportomkostninger.

Venstre finder ikke, at denne tilstand kan fortsætte. Samfundet taber produktion. Og de mange, der er i arbejde, kan ikke forstå, at de ikke får nogen økonomisk fordel af at være flittige og påpasselige på deres arbejde.

Reglerne i deres helhed kan således virke demoraliserende på hele arbejdshumøret og arbejdslysten. Derfor må reglerne revideres, således at de også i sammenhæng virker både retfærdige og hensigtsmæssige. Venstres opfattelse af forholdene bekræftes af den OECD-rapport om Danmark, der blev udarbejdet i sommeren 1980.

Dette beslutningsforslag er således ikke kun en del af et spareprogram, hvor der skal spares et vist kronebeløb.

Formålet med beslutningsforslaget er at ændre adfærdsmønstret i vort samfund og få arbejdslysten stimuleret igen. Det er, hvad Danmark har brug for.

Beslutningsforslaget foreslås behandlet i et særligt nedsat udvalg i folketinget, idet forslaget berører så mange sider af lovgivningen, at det ikke er rimeligt at behandle forslaget i et af de faste udvalg. Forslaget peger netop på den manglende sammenhæng mellem regler på forskellige områder, og derfor må der nedsættes et særligt udvalg, som kan gennemføre en tværgående behandling af denne problemkreds.

Tendensen i 1970'erne og 1980

I løbet af 1970'erne og i 1980 er der gennemført en række ændringer af reglerne for dagpenge, bistandshjælp og sociale ydelser. Hver for sig kan ændringerne synes af mindre omfang. Men set i en større sammenhæng har de været af stor betydning.

Inden for arbejdsløshedsdagpengereglerne har de ændrede regler ført til en væsentlig udvidelse af A-kassernes medlemskreds. Antallet af arbejdsløshedsforsikrede var i marts 1970 ca. 807.000 og i marts 1980 ca. 1.575.000 personer. Ikke blot har flere ønsket at sikre sig. Reglerne for adgang til A-kasserne er også gjort lempeligere.

En anden tendens i 70'erne inden for arbejdsløshedslovgivningen har været, at reglerne for udbetaling af dagpenge er lempet. Kravet til medlemsanciennitet er ændret fra 12 til 6 måneder. Nyuddannede har fået muligheder for dagpenge umiddelbart efter uddannelsens afslutning (dvs. uden forudgående karenstid). Der er skabt mulighed for udbetaling af dagpenge ved arbejdsfordelingsordninger – og i det hele taget ved arbejde på nedsat tid.

Endelig er der en tredje tendens, som har gjort sig gældende i begyndelsen af 70'erne: Det er forhøjelsen af dagpengeniveauet. I 1970 forhøjedes det generelle dagpengemaksimum fra 80 pct. af den hidtidige fortjeneste til 90 pct. I 1972 blev det individuelle dagpengebeløb forhøjet fra 80 pct. til 90 pct. af hidtidig arbejdsfortjeneste.

Konsekvensen af de ændrede dagpengeregler er, dels at flere har adgang til dagpenge, dels at dagpengeniveauet er vokset stærkt.

I 1970'erne gennemførtes den såkaldte bistandslov, der samlede en række bestemmelser i hidtidig lovgivning i en ny, samlet lovgivning. De nye regler for kontanthjælp har vist sig at omfatte langt flere personer, end man oprindeligt forudsatte. Princippet er, at der kan ydes forbigående hjælp, der dækker alle faste omkostninger, plus et vist beløb til almindeligt underhold svarende til 90 pct. af folkepensionens grundbeløb pr. voksen og et vist beløb pr. barn. Det betyder, at der i mange tilfælde kan udbetales beløb, der sammenlagt er større end, hvis den pågældende familie eller enkeltperson blot modtager dagpenge. Med henblik på at imødegå denne kritik har folketingsnetop i sommeren 1980 indført et maksimum, svarende til den maksimale dagpengesats.

Men det, er ikke det eneste problem. Undersøgelser viser således, at en meget stor andel af kontanthjælpsmodtagerne modtager hjælpen igennem

meget lang tid, nogle endda gennem flere år. Dette er i strid med den oprindelige hensigt med forbigående hjælp.

Ved siden af bistandsloven og dagpengelovgivningen er der i 1978 gennemført en ny lovgivning om efterløn. Hvis man er i alderen 60–66 år og har været medlem af en A-kasse i en kortere årrække, kan man få maksimale dagpenge i 2½ år, 80 pct. af dagpengene i 2 år og endelig 60 pct. heraf i den sidste tid inden opnåelse af folkepension.

Ved siden heraf kan man arbejde 200 timer om året og have ubegrænset indtægter fra pensionsordninger, livrenter, opsparing etc., uden at det fører til nedslag i efterlønnens størrelse.

De hidtidige erfaringer har vist, at den oprindelige prognose fra arbejdsministeriet om antal efterlønsmodtagere (og dermed udgifternes størrelse) har været alt for lav. Finansloven for 1981 indrømmer nu denne fejlurdering og skønner, at antallet af efterlønsmodtagere vokser stabilt, og at der i 1984 vil være 70.000 på efterløn.

I forhold til invalidepensionister, hvis pension på højeste trin kun ligger lidt over det halve af efterlønnen, og i forhold til erhvervsaktive med lav løn forekommer det urimeligt, at den, der frivilligt afgiver sine arbejdsmuligheder, skal have en højere levestandard end disse grupper.

Det er også urimeligt, at de, der omfattes af ordningen (dvs. A-kasemedlemmerne) ikke selv gennem kontingent skal bidrage til en større del af udgiftsdækningen, end det er tilfældet.

Ved siden af de forbedrede regler for at få udbetalt indkomstoverførsler uden at arbejde er der i 1970'erne og senest i 1980 gennemført en række spareinitiativer med det formål at skære ned på udgifterne til en række sociale formål. Det har været et generelt træk i bespareelserne, at ydelser er gjort indkomstafhængige.

Det lyder umiddelbart fornuftigt, at man forbeholder en række ydelser til de svagest stillede. Men det giver store problemer at indkomstregulere de sociale ydelser. Det medfører nedtrapningsskalaer, der uundgåeligt indebærer, at den, der forøger sin indkomst, mister sociale tilskud. Når der samtidig skal betales en høj indkomstskat, fører det til, at det ikke kan betale sig at forøge indkomsten, fordi øget skat og færre offentlige ydelser stjæler gevinsten.

Med indførelsen af de dårligt gennemtænkte socialindkomstregler er dette problem blevet stærkt forværret. For daginstitutionsforældre og for handicappede har det disse virkninger: I det første tilfælde er der med virkning fra 1. januar 1981 indført en slags indkomstskat på daginstitutions-

forældre til afløsning af det meget mere logiske betalingsprincip, hvorefter en vis andel af driftsudgifterne betales. For de handicappede er de nye regler særlig ondskabsfulde, fordi der på samme tid er indført indtægtsregulering af mange forskellige tilskud. For mange handicappede vil det være lige så godt økonomisk at modtage invalidepension som at yde en stor arbejdsindsats trods handicappet.

Forslagene:

Venstres forslag til nye regler kan sammenfattes efter disse hovedprincipper:

1. Adgangen til at modtage dagpenge strammes op. Utsigtet brug begrænses.
2. Dagpengenes højde bliver mindre efter 13 ugers ledighed, idet dagpengene herefter højst bliver 90 pct. af den nuværende garantibetaling.
3. For nye efterlønsmodtagere vil startbetalingen svare til niveauet for dagpenge efter 13 uger.
4. Såvel arbejdsgivernes som arbejdstagernes kontingent til A-kasserne forhøjes. Arbejdsgiverne holdes skadesløse ved, at der samtidig foreslås indførelse af en karensgag for sygedagpenge.
5. Arbejdstagernes bidrag til efterlønsordningen forhøjes som følge af de stærkt stigende udgifter i forhold til det oprindelige fejlskøn.
6. Bistandslovens regler følger dagpengereglerne, idet der efter 13 uger i alt højst kan udbetales svarende til 90 pct. af den nuværende garantibetaling.
7. Alle bestemmelser om indtægtsregulering af handicapydelse, der indførtes med socialindkomsten, fjernes igen.
8. Børnetilskuddene omlægges, gøres indkomstuafhængige og ydes kun til de første ni årgange, herunder særlig store beløb til de 0-2-årige.
9. Bestemmelserne om betaling for daginstitutioner føres tilbage til »andel af driftsomkostningerne«-princippet i stedet for den såkaldte indkomstskat.

Med de her nævnte forslag løses alle problemerne ikke. Der er stadig en for stor indkomstafhængighed i boligsikringsordningen og i reglerne for uddannelsesstøtte. Dertil er beskatningen af den sidst tjente krone altfor høj. Derfor indgår det i venstres økonomiske politik, at der i de kommende år skal ske en gradvis afskaffelse af progressionen i statsindkomstskatten.

Bemærkninger til forslagens enkelte punkter

Til A, punkt 1

Gældende regel i lovens § 55:

Dagpengeret er betinget af, at den forsikrede har haft arbejde i sammenlagt mindst 26 uger inden for de sidste 3 år. Kun arbejde i medlemsperioder medregnes.

Bemærkninger:

Den såkaldte 26 ugers regel indebærer, at forsikrede personer, der er arbejdsløse, kan modtage dagpenge i op til 2½ år. Først efter 2 års ledighed opnås ret til et jobtilbud, og først efter 2½ års ledighed bortfalder dagpengeretten, hvis man ikke har taget imod et jobtilbud. Reglen betyder desuden, at dagpengeretten kan opnås på grundlag af en forholdsvis kortvarig beskæftigelse og evt. et løst forhold til arbejdsmarkedet.

Den foreslåede ændring tilsigter dels at forhindre langtidsledighed, idet jobtilbud skal gives på et tidligere tidspunkt, og dels at sikre, at arbejdsløshedsforsikringen kun omfatter personer, der har et fast forhold til arbejdsmarkedet. Ændringen vil betyde, at kortvarige ansættelsesforhold ikke vil kunne give dagpengeret. Deltagelse i beskæftigelsesprojekter, jobtilbud o. lign. vil i sig selv ikke give dagpengeret. Derimod vil ændringen f. eks. ikke berøre de arbejdstagere, der bliver ledige efter længere tids stabil beskæftigelse.

Af hensyn til de personer, der på nuværende tidspunkt har været ledige i mere end 1 år, bør der laves en overgangsordning, så den foreslåede ændring først får fuld virkning efter 1-2 år.

Ændringen vil betyde et fald i antallet af personer, der vil have ret til dagpenge ved ledighed. Desuden vil de dagpengeberettigede personer ikke kunne få udbetalt dagpenge i så lang en periode som tidligere. Derfor vil ændringen indebære, at udgifterne til arbejdsløshedsforsikring bliver mindre. En del af denne udgiftsreduktion vil dog blive modsvaret af øgede udgifter til jobtilbud og til bistandshjælp.

Der vil skønsmæssigt være tale om en besparelse på ca. 200 mill. kr.

Til A, punkt 2

Gældende regel:

Til heltidsforsikrede, der får arbejde til mindre end den fulde, normale arbejdstid, kan der udbetales supplerende dagpenge i en ubegrænset periode. Det er dog en betingelse, at arbejdsgiveren underskriver en såkaldt frigørelsesattest, hvorved ar-

bejdsgiveren giver afkald på opsigelsesvarsel fra arbejdstagerens side.

Bemærkninger:

Efter de gældende regler kan forsikrede få supplerende dagpenge i en ubegrænset periode, hvis de arbejder på nedsat tid. Dette findes u hensigtsmæssigt, bl. a. fordi det kan gøre det forholdsvis vanskeligt at få ledige fuldtidsstillinger besat med ledige heltidsforsikrede. Det er desuden uholdbart, at de supplerende dagpenge kan ydes i en ubegrænset periode, når der slet ikke tages hensyn til størrelsen af arbejdsfortjenesten ved deltidsarbejdet. De supplerende dagpenge kan i mange tilfælde bringe indtægten op på et forholdsvis højt niveau. Efter en vis periode – her er foreslået 13 uger – bør den forsikrede vælge mellem at være heltidsforsikret og at være deltidsbeskæftiget.

Det gældende system med frigørelsesattester kan principielt være med til at løse problemerne, men i praksis vil det vise sig, at systemet ikke er tilstrækkeligt til at sikre, at der ikke udbetales supplerende dagpenge, selv om modtagerne ikke længere ønsker heltidsbeskæftigelse.

Det foreslås derfor, at udbetaling af supplerende dagpenge begrænses til 13 uger. En sådan regel findes allerede for deltidsforsikrede, der arbejder mindre end den sædvanlige arbejdstid, men dog mindst 15 timer om ugen.

Forslaget forventes at medføre en reduktion af udgifterne til arbejdsløshedsdagpengene på ca. 150 mill. kr.

Til A, punkt 3

Gældende regel:

Det maksimale dagpengebeløb blev indtil 1980 reguleret to gange om året på grundlag af den hidtidige lønudvikling. Fra januar 1980 og frem til 1. marts 1981 gælder nogle specielle regler.

Bemærkninger:

Den tidligere taktregulering har i nogle tilfælde voldt problemer, fordi dagpengene er steget hurtigere end lønningerne. Det foreslås derfor, at fremtidige reguleringer skal følge de samme automatiske regler, der gælder for arbejdsmarkedet på det pågældende tidspunkt.

Det vil for tiden sige, at det maksimale dagpengebeløb fra 1. marts 1981 skal reguleres med et beløb, der svarer til 90 pct. af den dyrtidsregulering, lønningerne på det private arbejdsmarked reguleres med.

Selv med en beskeden lønudvikling i 1981 vil forslaget medføre en besparelse på ca. 100 mill. kr.

Til A, punkt 4

Gældende regel:

Det individuelle dagpengebeløb fastsættes som 90 pct. af den forsikredes hidtidige arbejdsindtægt. Dagpengene kan dog ikke overstige et generelt maksimum.

Bemærkninger:

Den gældende regel for fastsættelse af dagpengenes størrelse bygger på, at det indtægtstab, der skal kompenseres for, kan måles på grundlag af den hidtidige arbejdsfortjeneste. Dette princip er fornuftigt og hensigtsmæssigt, når der er tale om en forholdsvis kortvarig ledighed. Er ledigheden derimod af længere varighed, er det ikke hensigtsmæssigt at udmåle kompensationen på grundlag af den hidtidige arbejdsfortjeneste. For det første kan man ikke gå ud fra, at de enkelte personer ved ny beskæftigelse kan opnå en løn, der svarer til den tidligere løn. For det andet er det ikke holdbart, at en ledig person i længere tid kan få en understøttelse, der er højere end mindstebetalingen på arbejdsmarkedet.

Derfor foreslås det, at dagpengene efter 13 ugers ledighed beregnes på grundlag af den nuværende garantibetaling på arbejdsmarkedet. Denne skal i fremtiden så følge dyrtidsreguleringen.

Herved opnås bl. a., at indtægten nedtrappes gradvis til et niveau, der er i bedre overensstemmelse med de sandsynlige indtjeningsmuligheder ved nyt arbejde.

Ændringen vil medføre færre udgifter til arbejdsløshedsforsikring. Besparelserne anslås til ca. 400 mill. kr.

Til A, punkt 5

Gældende regel:

Personer, der har afsluttet en kompetencegivende uddannelse af en vis varighed kan i en periode, der strækker sig fra umiddelbart efter uddannelsens afslutning til 2½ år herefter, få arbejdsløshedsdagpenge.

Bemærkninger:

Det er uholdbart og ikke i overensstemmelse med arbejdsløshedsforsikringens formål, at nyuddannede kan få arbejdsløshedsdagpenge i 2½ år. Det er ikke rimeligt, at en uddannelse i sig selv kan give ret hertil. Det foreslås derfor, at reglerne

ændres, så der kun kan udbetales dagpenge i en 6 måneders periode, der først kan påbegyndes 1 måned efter uddannelsens afslutning. Det vil betyde en besparelse på arbejdsløshedsdagpengene på ca. 100 mill. kr.

Til A, punkt 6

Bemærkninger:

De tre forslag sigter på at tilskynde unge arbejdsløse til at tage mod et uddannelsesstilbud og øge deres muligheder for at få arbejde.

Den gældende regel, hvorefter unge under 20 år skulle have en aflønning svarende til mindstebetalingen på arbejdsmarkedet har ikke været med til at bedre unges beskæftigelsesmuligheder.

Endvidere er lønnen i forbindelse med beskæftigelsesprojekter meget ofte oppe i et helt urealistisk niveau. Det vil normalt ikke være muligt for unge senere at starte i et mere fast arbejde med en tilsvarende løn. Derfor foreslås betalingen i forbindelse med beskæftigelsesprojekter nedsat, således at unge ikke senere skal udsættes for de problemer, der skabes, når startlønnen er lavere, end hvad de har været vant til.

Besparelsen i forbindelse med forslaget vil i særlig grad komme amter og kommuner til gode.

Til A, punkt 7

Bemærkninger:

Det er venstres opfattelse, at bidragene fra arbejdsmarkedets parter skal gøres afhængige af arbejdsløshedsprocenten. Derved skabes der større ansvarlighed hos arbejdsmarkedets parter.

Det foreslås, at bidraget fra virksomhederne hæves med 700 mill. kr. Dette skal ses i sammenhæng med, at virksomhederne ved indførelse af en karenisdag (8 timer) ved sygdom sparer et tilsvarende beløb.

For A-kassemedlemmer skal bidraget hæves med 1.050 mill. kr., hvorved forholdet mellem virksomhedsandel og medlemsandel fastholdes.

Forslaget betyder, at arbejdsmarkedets parter finansierer omkring 35 pct. af dagpengeudgifter.

Til B, punkt 8 og 9

Bemærkninger:

Forudsætningen for efterlønsordningen var helt klart, at den fuldt ud skulle finansieres af arbejdsmarkedets parter. Der skulle ingen skattefinansiering være.

Det har vist sig, at arbejdsminister Svend Auken's beregninger over det forventede antal efterlønsmodtagere ikke holder stik. I 1981 ventedes 27.000 efterlønsmodtagere, og det netop fremlagte finanslovforslag opererer med 55.000 efterlønsmodtagere.

Det er derfor også klart, at den stigning i medlemsbidraget og arbejdsgiverbidraget, som blev vedtaget til dækning af udgifterne til 27.000 efterlønsmodtagere i 1981, ikke er tilstrækkeligt.

Venstre foreslår derfor, at medlemsbidraget øges som følge af det større antal efterlønsmodtagere. Forøgelsen skal være i størrelsesorden 1.000 mill. kr., således at det står i forhold til de forøgede omkostninger ved ordningen.

I en tid, hvor erhvervslivets omkostninger skal bringes ned, mener venstre ikke, at man kan hæve arbejdsgiverbidraget til ordningen.

Det er endvidere uheldigt, at der ingen harmoni er mellem den ydelse, man modtager som efterlønsmodtager, og den ydelse, man modtager, hvis man er folkepensionist eller invalidepensionist.

Det er imidlertid ikke rimeligt at ændre ordningen for de efterlønsmodtagere, der allerede er med i ordningen. Folketinget kan ikke tillade sig at ændre de forudsætninger, hvorunder de er gået ind i ordningen. Derfor gælder punkt 9 kun nye efterlønsmodtagere.

Forslaget vil endvidere sikre, at der ikke sker en forvriddning mellem dagpengesatsen og efterløns-satsen. Dette vil betyde en besparelse på ca. 300 mill. kr.

Til C, punkt 10

Bemærkninger:

Bistandslovens regler om forbigående kontanthjælp efter § 37 skal ændres, således at der er samme regler som for udbetaling af dagpenge.

Det skal understreges, at satsen efter 13 uger skal reguleres efter samme principper som regulering af dagpengene efter 13 ugers ledighed.

Det har i øvrigt vist sig, at den forbigående hjælp ikke er helt så forbigående som forudsat. Undersøgelser har vist (Århus kommune), at over 14 pct. af samtlige § 37-modtagere har modtaget støtten i mere end 2 år. Det har aldrig været hensigten med loven, at den skulle dække såvel underhold som faste udgifter i så lang en periode. Det er rimeligt, at den enkelte kontanthjælpsmodtager i løbet af en periode tilpasser sig de ændrede forhold (manglende beskæftigelse m. v.).

Det skønnes, at forslaget indebærer en besparelse for stat og kommune på ca. 100 mill. kr.

Endelig skal det nævnes, at venstre i forslag til folketingsbeslutning om større lokal selvbestemmelsesret over det offentlige serviceniveau foreslår dels lettere overgang fra forbigående til varig hjælp, dels tilbagebetaling især af hjælp til strejkende (forrentes som skattegæld) og dels stramme regler for støttepædagoger.

Til C, punkt 11.

Bemærkninger:

Med indførelse af socialindkomsten ændres dansk handicapolitik totalt. Fra at være en ret ændres hjælpen til et spørgsmål om almisse.

Venstre ønsker genindført princippet om, at den, der tvinges fra at udføre et normalt arbejde, har ret til hjælp og ikke stilles dårligere end dem, der frivilligt frasiger sig deres arbejde mod betaling.

Derfor skal reglerne for hjælpemidler og invalideaggregater ikke være afhængige af den enkeltes socialindkomst. Ifølge socialministeriets beregninger ved indførelsen af socialindkomsten vil ændringen for hjælpemidlerne betyde en merudgift på 40 mill. kr. og for invalideaggregaternes vedkommende 4 mill. kr.

Til C, punkt 12

Bemærkninger:

Ved gennemførelse af forslaget vil der skabes bedre balance mellem de forældre, der vælger selv at passe deres børn, og dem, der vælger at lade børnene passe i en daginstitution eller anden form for dagpleje med større offentlige tilskud.

I dag er det sådan, at der f. eks. til et vuggestuebarn ydes en familie et direkte skattefrit offentligt tilskud på ca. 50.000 kr. om året. Venstre finder ikke, at der er nogen grund til på den måde at tilskynde til udearbejde, idet der ikke samtidig gives tilskud til de familier, der selv klarer pasningen af deres børn.

Når venstre ikke stiller et forslag, der fastlægger forældrebetalingen, er det, fordi vi ønsker at afvente, hvor store de reelle besparelser bliver ved socialindkomstens indførelse. Dette forslag indebærer, at forældrebetalingen fastsættes således, at besparelsen er neutral i forhold til besparelsen ved socialindkomsten.

Når forældrebetalingen gøres afhængig af driftsomkostningerne, har kommunerne også en interesse i, at disse ikke stiger urimeligt meget. Også forældrenes interesse for de samlede drifts-

omkostninger vil øges med en voksende forældrebetaling.

På længere sigt er det venstres hensigt, at forældrebetalingen øges yderligere, således at den opnåede besparelse kan anvendes til betaling af et fast beløb pr. barn under 7 år til forældrene, således at de selv kan bestemme pasningsformen.

Det skal bemærkes, at venstre gennem forhøjelsen af fripladsgrænserne ønsker at tage hensyn til familier med særlig lave indkomster samt at sikre, at familier, der i dag har fripladser, ikke mister disse som følge af en inflationsudvikling, der ikke indebærer højere realløn.

På det administrative område ønsker venstre at sikre, at udgangspunktet for fripladsansøgninger og andre tilsvarende indkomstafgrænsede tilskudsordninger ændres, således at beregningen foretages ud fra seneste selvangivelse i stedet for forskudsskemaberegningen, hvorved de administrativt kostbare efterreguleringer undgås.

Forslaget må endvidere ses i sammenhæng med, at venstre i beslutningsforslagets punkt 15 foreslår børnetilskuddene omlagt, således at der i særlig grad lægges vægt på de tidlige leveår.

Til D, punkt 13

Bemærkninger:

Som omtalt under punkt 10 vil venstre ændre lovgivningen omkring de punkter, hvor socialindkomstbegrebet har en urimelig betydning for de handicappede.

Det har altid været en begrundelse for invaliditetsydelsen, at den skulle tildeles alle erhvervsaktive handicappede som kompensation for de udgifter, der i almindelighed følger af invaliditeten. Dette ønsker venstre ikke ændret og vil tilbage til loven om invalidepension m. v., som den så ud før indførelsen af socialindkomstbegrebet. Kun derved har vi mulighed for at komme frem mod målsætningen om, at en handicappet skal støttes i sit arbejde for at blive integreret i det danske samfund.

Forslaget vil indebære en merudgift på 6 mill. kr.

Til E, punkt 14

Bemærkninger:

Boligsikringsreglerne er i dag indrettet således, at der kan være tale om en nedtrapning på knap 19 pct.

Søges dette problem løst inden for rammerne af det gældende system, vil det enten medføre væsentlige merudgifter eller en sænkning af niveauet

for boligsikringen, der i særlig grad vil ramme de laveste indkomster.

Begge dele er uacceptable for venstre.

Gennem en fuldstændig omlægning af principperne for tildeling af boligsikring vil det være muligt at opnå en lempeligere aftrapning.

En sådan omlægning må ledsages af ændrede regler for beregningen af omkostningsbestemt husleje i privat og almennyttigt byggeri.

Til F, punkt 15

Bemærkninger:

Ved den foreslåede differentiering af børnetilskudsordningen opnås, at det til rådighed værende beløb i langt højere grad stilles til rådighed for småbørnsfamilier og familier med pasningsproblemer.

Det almindelige børnetilskud er i dag på 2.004 kr. årligt. Venstre ønsker de 3 første år at forhøje dette beløb til 4.000 kr. for derefter at nedtrappe beløbet de næste 6 år. Ved at nedtrappe beløbet med antallet af år opnås også, at det ikke bliver den samme økonomiske belastning for familien, når børnetilskuddet bortfalder, som det er tilfældet i dag.

Til G, punkt 16

Bemærkninger:

Med socialindkomstens indførelse er det lykkedes at ændre på de principper, som folkepensionen altid har bygget på, og som ligger nærmere venstres mål på længere sigt: en lige stor folkepension til alle, uanset indtægt, køn og ægteskabelig stilling.

De nye regler rammer desuden en gruppe særlig hårdt: de pensionister, som er blevet boende i deres eget hus – som de ofte har betalt al gæld i – og

som har foretaget en opsparing med henblik på alderdommen. De har afstået fra et forbrug tidligere i deres liv og straffes nu, hvor de havde en begrundet forventning om at kunne forbruge pengene.

Ændringen af de to love vil medføre merudgifter på 145 mill. kr., jfr. socialministerens lovforslag om indførelse af socialindkomst.

Økonomiske konsekvenser:

I forbindelse med bemærkningerne til de enkelte punkter er virkningen på statsfinanserne nævnt. I nedenstående opgørelse er virkningerne sammenlagt i form af besparelser og merforbrug. Den samlede virkning er en årlig formindskelse af finansloven med i alt 4.005 mill. kr. Dette tal gælder finansåret 1981, men i de følgende år bliver tallet større, jfr. venstres beslutningsforslag vedrørende statens udgifter.

1)	- 200 mill. kr.
2)	- 150 mill. kr.
3)	- 200 mill. kr.
4)	- 400 mill. kr.
5)	- 100 mill. kr.
6)	- 0 mill. kr.
7)	- 1.750 mill. kr.
8)	- 1.000 mill. kr.
9)	- 300 mill. kr.
10)	- 100 mill. kr.
11)	+ 44 mill. kr.
12)	0 mill. kr.
13)	+ 6 mill. kr.
14)	0 mill. kr.
15)	0 mill. kr.
16)	+ 145 mill. kr.
Totalt	- 4.005 mill. kr.